

บทที่ 3

มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบ้านพักอาศัยผู้สูงอายุเอกชน ของต่างประเทศและประเทศไทย

3.1 มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบ้านพักอาศัยผู้สูงอายุเอกชนของสหราชอาณาจักร

กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้สูงอายุของสหราชอาณาจักรมีหลายฉบับ ซึ่งในส่วนของที่เกี่ยวข้องกับบ้านพักผู้สูงอายุของเอกชนนั้น ประกอบด้วย พระราชบัญญัติบ้านพักจดทะเบียน พ.ศ. 2537 (Registered Homes Act 1984) พระราชบัญญัติมาตรฐานการดูแล พ.ศ. 2543 (Care Standards Act 2000) ซึ่งทั้งสองฉบับมีรายละเอียดดังนี้

3.1.1 พระราชบัญญัติบ้านพักจดทะเบียน พ.ศ. 2537 (Registered Homes Act 1984)

1) บริการที่อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติบ้านพักจดทะเบียน พ.ศ. 2537

บ้านพัก ตามพระราชบัญญัติบ้านพักจดทะเบียน พ.ศ. 2537 มาตรา 1 (1) หมายความว่า การก่อตั้งสถานบริการที่ให้หรือประสงค์จะให้การดูแลส่วนบุคคลแก่ผู้ที่จำเป็นต้องได้รับการดูแลส่วนบุคคล อันเนื่องมาจากมาจากความชราภาพ การทุพพลภาพ การติดสารเสพติด หรือมีอาการป่วยทางจิต ทั้งนี้ ไม่ว่าผู้ที่ก่อตั้งสถานบริการดังกล่าวจะได้รับค่าตอบแทนหรือไม่ก็ตาม¹

จากความหมายดังกล่าวจะเห็นได้ว่า บ้านพักผู้สูงอายุตามความหมายที่พระราชบัญญัติบ้านพักจดทะเบียน พ.ศ. 2537 คือ บ้านพักที่เปิดเพื่อให้บริการเกี่ยวกับการดูแลส่วนบุคคลแก่ผู้ที่จำเป็นต้องได้รับการดูแลส่วนบุคคล อันเนื่องมาจากมาจากความชราภาพ การทุพพลภาพ การติดสารเสพติด หรือมีอาการป่วยทางจิต ทั้งนี้ โดยการเปิดให้บริการลักษณะดังกล่าวนี้ แม้ว่าผู้ให้บริการนั้นจะเปิดโดยได้รับค่าตอบแทนหรือไม่ก็ตาม

2) การกำกับดูแลการให้บริการบ้านพักผู้สูงอายุ

ผู้ประกอบการบ้านพักผู้สูงอายุ จะต้องจดทะเบียนกับหน่วยงานของรัฐตามประเภทของการให้บริการ การให้บริการโดยไม่จดทะเบียน ผู้ประกอบการอาจมีความผิดและมีโทษ

¹ พิชาณี สำเภาเงิน. (2553). *ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจให้บริการดูแลผู้สูงอายุ*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 48.

นอกจากนั้น ในการดำเนินการบ้านพัก ผู้ประกอบการจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการด้วย หากการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ผู้ประกอบการอาจถูกเพิกถอนทะเบียนได้ ทั้งนี้ ภายใต้หลักเกณฑ์ดังกล่าวเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในตามพระราชบัญญัติบ้านพักจดทะเบียน พ.ศ. 2537 มาตรา 10 และมาตรา 28²

หน่วยงานที่กำกับดูแลการให้บริการบ้านพักผู้สูงอายุ ได้แก่ หน่วยงานบริการสังคมท้องถิ่นในท้องที่ที่บ้านพักแห่งนั้นตั้งอยู่³

3) การขอจดทะเบียนให้บริการบ้านพักผู้สูงอายุ

การขอจดทะเบียนให้บริการบ้านพักผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติบ้านพักจดทะเบียน พ.ศ. 2537 มาตรา 9 และมาตรา 25 นั้น กฎหมายกำหนดให้ผู้ขอจดทะเบียนต้องมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนด ประกอบด้วย คุณสมบัติของผู้ร้องขอจดทะเบียน ลักษณะของอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จัดไว้ในสถานบริการ คุณสมบัติและจำนวนของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในบ้านพักผู้สูงอายุนั้น⁴

4) ข้อปฏิบัติภายหลังจดทะเบียนให้บริการบ้านพักผู้สูงอายุ

ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่จดทะเบียนให้บริการบ้านพักผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติบ้านพักจดทะเบียน พ.ศ. 2537 มาตรา 16 และมาตรา 26 แล้ว ในการให้บริการนั้นผู้ประกอบการจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดดังต่อไปนี้ สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการที่ต้องจัดให้มีในบ้านพักผู้สูงอายุ จำนวนและคุณสมบัติของบุคลากรที่ถือว่าจ้างในบ้านพักผู้สูงอายุ จำนวนบุคลากรที่มีคุณสมบัติและความสามารถเหมาะสมที่ปฏิบัติงานในบ้านพักผู้สูงอายุ การบอกกล่าวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในบ้านพักผู้สูงอายุ และการเก็บรักษาบันทึกและเอกสารสำคัญที่เกี่ยวข้องกับบ้านพักผู้สูงอายุ⁵

3.1.2 พระราชบัญญัติมาตรฐานการดูแล พ.ศ. 2543 (Care Standards Act 2000)

พระราชบัญญัติบ้านพักจดทะเบียน พ.ศ. 2537 เป็นกฎหมายเกี่ยวกับระบบการจดทะเบียนที่มีความสัมพันธ์กับสถานที่ ซึ่งผู้ประกอบการต้องจัดให้มีขึ้น อย่างไรก็ตาม ในเรื่องของมาตรฐานเกี่ยวกับการดูแลการประกอบธุรกิจให้บริการดูแลสูงอายุนั้นพบว่าพระราชบัญญัติบ้านพักจดทะเบียน พ.ศ. 2537 ยังไม่มีหลักเกณฑ์ดังกล่าว จนกระทั่งต่อมาได้มีพระราชบัญญัติมาตรฐานการดูแล พ.ศ. 2543 (Care Standards Act 2000) ซึ่งเป็นกฎหมายที่การกำกับดูแลการให้บริการ ซึ่งรวมถึงบ้านพัก

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 49.

³ พิชาณี สำเภารัตน์. อังแล้ว เจริญรอดที่ 1. หน้า 50.

⁴ พิชาณี สำเภารัตน์. อังแล้ว เจริญรอดที่ 1. หน้า 49.

⁵ พิชาณี สำเภารัตน์. อังแล้ว เจริญรอดที่ 1. หน้า 50.

ผู้สูงอายุด้วย ซึ่งพระราชบัญญัติมาตรฐานการดูแล พ.ศ. 2543 มีรายละเอียดที่สำคัญเกี่ยวกับบ้านพักผู้สูงอายุ ดังนี้

1) การให้บริการที่อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติมาตรฐานการดูแล พ.ศ. 2543

การให้บริการที่อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติมาตรฐานการดูแล พ.ศ. 2543 มีหลายประเภท แต่ในส่วนนี้ขอกล่าวถึงเฉพาะบ้านพักผู้ดูแลซึ่งเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อสารนิพนธ์นี้

บ้านพักดูแล (Care Home) ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานการดูแล พ.ศ. 2543 มาตรา 3 หมายถึง สถานที่ที่ให้บริการที่พักอาศัยร่วมกับการพยาบาล หรือการดูแลส่วนบุคคล ให้แก่ผู้ที่มีอาการป่วยทางกาย รวมถึงอาการป่วยทางจิต ผู้ที่สามารถดูแลตนเองได้ บุคคลที่มีร่างกายอ่อนแอ ที่มีเหตุมาจากความชรา หรือบุคคลที่ติดยาเสพติดหรือติดสุรา หรือเคยติดยาเสพติดหรือสุรามาก่อน⁶

2) มาตรฐานเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุ

หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเริ่มประกอบการ ก่อนเริ่มประกอบธุรกิจให้บริการดูแลผู้สูงอายุ ผู้ประกอบการจะต้องขออนุญาตและจดทะเบียนกับคณะกรรมการมาตรฐานการดูแล โดยการจดทะเบียนดังกล่าว ผู้ขออนุญาตจะต้องมีคุณสมบัติ⁷ ดังนี้

(1) ความเหมาะสมของผู้ประกอบการ⁸

ผู้ประกอบการต้องมีคุณสมบัติที่เหมาะสมในการประกอบธุรกิจ เช่น ต้องเป็นผู้มีความรู้ทักษะที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจให้บริการดูแลผู้สูงอายุ ต้องไม่เป็นบุคคลล้มละลาย และไม่มีประวัติอาชญากรรม นอกจากนี้ ในกรณีที่ผู้จดทะเบียนไม่ได้เป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานประจำวันหรือผู้จดทะเบียนไม่ใช่บุคคลธรรมดา ผู้จดทะเบียนจะต้องแต่งตั้งผู้จัดการเพื่อรับผิดชอบดูแลการให้บริการ โดยผู้จัดการจะต้องมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับผู้จดทะเบียน

(2) ความเหมาะสมของสถานที่⁹

การให้บริการผู้สูงอายุ อาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกมีผลสำคัญอย่างยิ่งต่อความปลอดภัยของผู้รับบริการ ดังนั้น อาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ จะต้องมีความเหมาะสมกับการให้บริการดูแลผู้สูงอายุด้วย เช่น ที่ตั้งของสถานที่ การออกแบบก่อสร้าง ตลอดจนอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ แต่ในกรณีเป็นผู้จัดส่งผู้ดูแลและผู้จัดส่งพยาบาล ซึ่งไม่ได้ให้บริการที่พักแก่ผู้รับบริการ ดังเช่นการให้บริการบ้านพัก ความเหมาะสมของสถานที่

⁶ พิชานี สำเภารัตน์. อ่างแล้ว เจริญรอดที่ 1. หน้า 54.

⁷ พิชานี สำเภารัตน์. อ่างแล้ว เจริญรอดที่ 1. หน้า 58.

⁸ พิชานี สำเภารัตน์. อ่างแล้ว เจริญรอดที่ 1. หน้า 59.

⁹ พิชานี สำเภารัตน์. อ่างแล้ว เจริญรอดที่ 1. หน้า 59.

จึงหมายถึงสถานที่ที่ใช้เป็นสำนักงานของผู้ประกอบการต้องตั้งอยู่ในบริเวณที่เหมาะสมในการติดต่อกับผู้รับบริการ

(3) ความเหมาะสมของบริการ¹⁰

การบริการจะต้องมีความเหมาะสมกับผู้สูงอายุด้วย ซึ่งความเหมาะสมของบริการ ได้แก่ การมีมาตรการเกี่ยวกับการคุ้มครองสวัสดิภาพของผู้รับบริการ จำนวนและคุณสมบัติของบุคลากรที่เหมาะสม เป็นต้น

3.2 มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบ้านพักอาศัยผู้สูงอายุเอกชนของประเทศญี่ปุ่น

3.2.1 การให้บริการบ้านพักผู้สูงอายุ

รัฐบาลของประเทศญี่ปุ่นให้ความสนใจอย่างมากกับการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของประชากรผู้สูงอายุ เพราะการเพิ่มขึ้นของประชากรกลุ่มนี้ ทำให้เกิดปัญหาในการดำเนินนโยบาย ในอนาคต รายงานของรัฐบาลเรื่อง Japan In the Year 2000 ได้ชี้ประเด็นเด่นชัด 3 ประเด็นที่ทำนายรัฐบาลในศตวรรษที่ 21 คือ ประชากรผู้สูงอายุ การเป็นนานาชาติ และเศรษฐกิจ อีกทั้งเห็นว่าจะต้องทบทวนนโยบายเกี่ยวกับผู้สูงอายุ 3 เรื่อง คือ (1) เรื่องระบบประกันสุขภาพ (2) โครงการบำนาญ และ (3) การปรับปรุงสถานพยาบาลและสุขอนามัย¹¹

นอกจากนี้ยังนำเสนอระบบประกันการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุ (Long Term Care Insurance) เพิ่มเติมจากระบบประกันสุขภาพ (Health Insurance) ในปี พ.ศ. 2543 เพื่อดูแลสุขภาพผู้สูงอายุตามสภาพของความเจ็บป่วยและเหมาะสมยิ่งขึ้น กล่าวคือ รัฐบาลจะจัดให้มีสถานพยาบาลประเภทต่าง ๆ เพื่อดูแลสุขภาพผู้สูงอายุตามสภาพของความเจ็บป่วยและความช่วยเหลือที่ต้องการ ตั้งแต่บริการช่วยเหลือสมาชิกครอบครัวดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน ไปจนถึงบริการฟื้นฟูสุขภาพผู้สูงอายุ พร้อมการดูแลทางการแพทย์ที่ใกล้ชิด¹²

ภายใต้การคุ้มครองของระบบประกันการดูแลระยะยาว ผู้ประกันตนจะได้รับการบริการทางการแพทย์ และบริการทางสังคมทั้งในบ้านและในสถาบันศูนย์บริการดูแลสุขภาพต่าง ๆ ที่เข้าร่วมระบบของรัฐ ดังนี้¹³

¹⁰ พิชานี สำเภาเงิน. อ่างแล้ว เจริญอรุณที่ 1. หน้า 59.

¹¹ ฉันทภากร เทพพิทักษ์. (2563). *มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม. หน้า 52.

¹² เรื่องเดียวกัน, หน้า 53.

¹³ ฉันทภากร เทพพิทักษ์. อ่างแล้ว เจริญอรุณที่ 11. หน้า 56.

1) บริการในบ้าน (In-home Service) เป็นบริการเพื่อช่วยเหลือดูแลผู้เจ็บป่วยที่มีความบกพร่องทางด้านร่างกายและจิตใจซึ่งประสบปัญหาการดำรงชีวิตอยู่ในบ้านอย่างยากลำบาก โดยบริการนี้ จะเข้าไปช่วยส่งเสริมให้ผู้ป่วยสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในบ้านได้อย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย

(1) บริการช่วยเหลือดูแลอาบน้ำที่บ้านให้กับผู้เจ็บป่วยที่มีความบกพร่องทางด้านร่างกายและจิตใจ

(2) บริการดูแลแบบไปกลับ

(3) บริการฝากดูแลระยะสั้น

(4) บริการฟื้นฟูสมรรถภาพ

(5) บริการให้เช่าและให้เงินช่วยเหลือซื้ออุปกรณ์ดูแลสุขภาพ

2) บริการในสถาบัน (In-facility Service) เป็นบริการทางสังคมขั้นพื้นฐานในรูปแบบสถานที่พักอาศัย เพื่อให้ความช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก ตอบสนองความต้องการและให้การดูแล สถาบันที่ให้การดูแลมีบริการหลายด้าน รวมถึงการบำบัดรักษา ฟื้นฟูและพักฟื้นภายหลังการเจ็บป่วย ประกอบด้วย

(1) บ้านพักดูแลผู้สูงอายุพิเศษ

(2) ศูนย์ดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ

(3) สถานพยาบาลทางการแพทย์

นอกจากบริการหลักตามข้างต้นแล้ว สถานบริการบางแห่งยังมีบริการเสริมอื่นที่ได้จัดไว้ในระบบการประกันดูแลระยะยาวเนื่องจากผู้สูงอายุบางส่วนใช้ชีวิตตามลำพังในบั้นปลายชีวิต จึงได้มีการอำนวยความสะดวกที่นอกเหนือจากการดูแลสุขภาพแล้ว ซึ่งบริการเสริมอื่น ๆ ที่จัดไว้ เช่น การบริหารจัดการทรัพย์สินและการจัดการเรื่องการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ การจัดการ ดูแล และขายทรัพย์สินหรือของมีค่าของผู้สูงอายุ และการบริการจัดการเรื่องพิธีทางศาสนา กรณีเสียชีวิตที่ศูนย์ดูแลหรือสถาบัน ซึ่งการบริการเหล่านี้เป็นการบริการดูแลทั้งทางร่างกายและจิตใจของพวกเขาจนกระทั่งสิ้นลมหายใจ ทั้งนี้ผู้ประกันตนที่สามารถรับการบริการโดยใช้สิทธิได้ จะต้องผ่านการรับรองว่าเป็นผู้ที่ความจำเป็นต้องได้รับการดูแล (Certification of Care Need) ซึ่งตรวจสอบและออกโดยที่ว่าการเขตที่ตนอาศัยอยู่¹⁴

¹⁴ ณิชชาภัทร เทพพิทักษ์. อ่างแล้ว เจริญรอดที่ 11. หน้า 57.

3.2.2 บ้านพักผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ (Act on Social Welfare for the Elderly (Act No. 133 of July 11, 1963))

การจัดตั้งระบบประกันการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุทำให้มีการขยายตัวอย่างรวดเร็วของสถานพยาบาลดูแลผู้สูงอายุและสถานศึกษา โดยสถานพยาบาลมีรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้น ทั้งที่เป็นสถานพยาบาลที่บริหารงานโดยรัฐบาล เอกชน และองค์กรที่ไม่หวังผลกำไรต่าง ๆ ในส่วนของสถานศึกษานั้นได้มีการจัดหลักสูตรการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุตั้งแต่มัธยมปลายจนถึงปริญญาตรี เพื่อสร้างบุคลากรให้แก่สถานพยาบาลเหล่านี้ด้วย¹⁵ นอกจากนี้รัฐบาลยังได้มีการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับระบบการประกันการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุ ต่อมาในปี พ.ศ. 2549 เนื่องจากพบว่า ความต้องการบริการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุมีหลากหลาย และหากไม่กำหนดกฎเกณฑ์การอุดหนุนที่ชัดเจนก็จะเกิดความไม่มีประสิทธิภาพ จึงเป็นที่มาของการจัดประเภทของการบริการด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ

การจัดประเภทของการบริการด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุในประเทศญี่ปุ่นนั้น ได้แบ่งประเภทการบริการโดยใช้เกณฑ์หน่วยงานที่รับผิดชอบบริหารการบริการ ซึ่งประกอบด้วย 3 ประเภท ดังนี้¹⁶

1) การบริการที่บริหารงานโดยภาครัฐ เป็นการบริการที่ต้องการการควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด โดยมักจะเป็นการบริการที่ต้องใช้บุคลากรที่มีความรู้ทางการแพทย์เป็นอย่างดี ประกอบด้วย แพทย์ พยาบาล ผู้ช่วยพยาบาล ระดับประกาศนียบัตร นักกายภาพบำบัด ฯลฯ เช่น สถานบริการที่ดูแลผู้สูงอายุที่มีพยาธิสภาพระดับต่าง ๆ การให้บริการกายภาพบำบัดหรือการบริการที่บ้านที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการแพทย์

2) การบริการที่บริหารงานโดยภาคเอกชน เป็นการบริการการดูแลด้านความเป็นอยู่ทั่วไปหรือการบริการดูแลเชิงป้องกันที่ไม่ต้องอาศัยความรู้เฉพาะทางทางการแพทย์มากนัก รัฐบาลจึงอนุญาตให้เอกชนเข้ามาเสนอบริการได้

การบริการที่บริหารงานโดยภาคเอกชนนี้ หากกล่าวถึงกรณีของบ้านพักผู้สูงอายุเอกชน จะเห็นได้ว่า ตามพระราชบัญญัติสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ (Act on Social Welfare for the Elderly (Act No. 133 of July 11, 1963)) มาตรา 29 กำหนดเกี่ยวกับการเปิดรับผู้สูงอายุหนึ่งคนขึ้นไปเพื่อเข้าอยู่ในเวลาปกติ มีบริการดูแลด้านอาหาร การบริบาลผู้สูงอายุ บริการซักล้าง บริการ

¹⁵ นิทชาภัทร เทพพิทักษ์. อ่างแล้ว เจริญอรุณที่ 11. หน้า 57.

¹⁶ ฉัฐภัทร ถวัลย์โพธิ และคณะ. (2555). *ศึกษาเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการและสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้สูงอายุของไทยและต่างประเทศ เพื่อการปรับปรุงกฎหมายไทย*. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.). หน้า 64.

ทำความเข้าใจ และบริการอื่น ๆ เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ ทั้งนี้ บ้านพักผู้สูงอายุ เอกชนนี้ต้องขึ้นทะเบียนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น เขต แขวง อำเภอ หมู่บ้านต่าง ๆ¹⁷

บ้านพักผู้สูงอายุเอกชนนี้ สามารถแบ่งได้ 4 ประเภท¹⁸ ดังนี้

ประเภทแรก สำหรับผู้สูงอายุที่ยังมีสุขภาพดี ถ้ามีปัญหาทางสุขภาพจนถึงขั้น ต้องการบริบาลต้องออกจากบ้านพักประเภทนี้

ประเภทที่สอง สำหรับผู้สูงอายุที่อาจมีปัญหาทางสุขภาพและต้องการการบริบาล ผู้สูงอายุสามารถเรียกใช้บริการการบริบาลด้วยผู้ดูแลสุขภาพ ผู้สูงอายุที่มาเยี่ยมที่บ้านได้ (Home Care) ไม่จำเป็นต้องออกจากบ้านพักไปหาที่อยู่ใหม่

ประเภทที่สาม จะเป็นบ้านพักผู้สูงอายุที่มีบริการบริบาลผู้สูงอายุให้ แต่เป็น พนักงานของบริษัทอื่น ๆ ที่ให้บริการด้านนี้โดยเฉพาะ ต้องจ้างมาจากภายนอกบ้านพัก

ประเภทที่สี่ เป็นบ้านพักผู้สูงอายุที่มีบริการบริบาลผู้สูงอายุโดยพนักงานดูแล ผู้สูงอายุของบ้านพักนั่นเอง

3) การบริการที่บริหาร โดยองค์การบริหารงานส่วนท้องถิ่นและชุมชน เป็นการบริการ ที่เน้นการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น สนับสนุนให้เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างประชาชนที่อาศัย อยู่ในท้องถิ่นเดียวกันและเป็นการเพิ่มบทบาทขององค์การบริหารงานส่วนท้องถิ่น¹⁹

3.2.3 มาตรฐานการให้บริการบ้านพักผู้สูงอายุ

การรับรองมาตรฐานของสถานบริการนั้น สมาคมประกันคุณภาพในการดูแลสุขภาพ (Society For Quality Assurance In Health Care) ได้ตั้งขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. 1990 เพื่อ นำการจัดการด้านสุขภาพและการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่องไปใช้ในสถานบริการผู้สูงอายุ ทุกประเภท จากนั้นได้มีการตั้งสภาสำหรับคุณภาพการดูแลด้านสุขภาพ (Council For Quality Health Care) ในปี ค.ศ. 1995 โดยความร่วมมือระหว่างกระทรวงสุขภาพ สมาคมโรงพยาบาลญี่ปุ่น และสมาคมแพทย์ญี่ปุ่น โดยมีจุดประสงค์เบื้องต้น คือ ประเมินสถานบริการทางการแพทย์ ระบุปัญหาในการให้บริการ และให้คำปรึกษาและฝึกอบรมด้านการปรับปรุงคุณภาพ ส่วนการ ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ที่มีการสร้างโปรแกรมการฝึกอบรมขึ้น ซึ่งรัฐบาลอาจให้งบประมาณสนับสนุน โดยตรงไปที่สถานรับดูแลแต่ละแห่ง เนื้อหาในการฝึกอบรมเกี่ยวกับจิตวิทยา การพยาบาล จิตแพทย์ เวชศาสตร์ด้านผู้สูงอายุ สังคมครอบครัว และวิชาอื่น ๆ โดยใช้เวลาวิชาละ 3 ชั่วโมง

¹⁷ พัฒน์นรี ศรีโอฬาร และณัฐพล อัสสระรัตน์. (2554). การเปิดตลาดแรงงานด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุญี่ปุ่น: กรณีศึกษาแรงงานฟิลิปปินส์และอินโดนีเซีย. *จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์*, 33 (128), หน้า 25.

¹⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 25.

¹⁹ ณัฐภัทร ถวัลย์โพธิ และคณะ. อ่างแล้ว เชียงอรธที่ 16. หน้า 64-65.

รายละเอียดเนื้อหาที่สอนนอกจากการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยยังรวมถึงระบบสังคมสงเคราะห์ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่บรรยายโดยผู้เชี่ยวชาญ โดยมีสภาสังคมสงเคราะห์แห่งชาติให้การสนับสนุน โดยมีเป้าหมายให้การฝึกอบรมที่เป็นระบบและมอบประกาศนียบัตรรับรองการพัฒนาทักษะและความรู้ของผู้ให้การดูแล เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมรู้สึกว่าการอาชีพของตนเองมีความสำคัญ²⁰

สรุป เมื่อพิจารณาจะพบว่าประเทศญี่ปุ่น จะเห็นได้ว่าการดำรงชีวิตมีลักษณะเป็นครอบครัวขยายที่มีพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย ลูกและหลานอาศัยอยู่ร่วมกัน ประเทศญี่ปุ่นยังมีวัฒนธรรมเก่าแก่เกี่ยวกับความรับผิดชอบของครอบครัวในการดูแลผู้สูงอายุ แต่ปัจจุบันสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไป แนวโน้มของครอบครัวมีลักษณะเป็นอิสระเพิ่มมากขึ้น และบางรายก็แยกตัวออกจากชุมชน เมื่อการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของประชากรผู้สูงอายุในประเทศญี่ปุ่น ทำให้รัฐบาลมีความเห็นที่จะทบทวนนโยบายเกี่ยวกับผู้สูงอายุ รัฐบาลจึงมีการจัดตั้งระบบประกันบริการระยะยาวในประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเป็นระบบที่แยกจากการประกันสุขภาพอื่น ๆ ในขณะที่โครงการสงเคราะห์ที่จัดโดยเทศบาลหรือรัฐบาลท้องถิ่นและองค์กรศาสนาจะเป็นแหล่งทุนหลักสำหรับผู้สูงอายุที่ดูแลตนเองไม่ได้ และยากจน โดยเฉพาะการให้บริการเกี่ยวกับบ้านพักผู้สูงอายุ ในขณะที่กองทุนบำเหน็จบำนาญจะจ่ายเงินให้กับผู้เกษียณ เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการบริการช่วยเหลือที่บ้าน (Home Help Services) ส่วนหลักเกณฑ์การกำกับดูแลการประกอบธุรกิจให้บริการดูแลผู้สูงอายุไม่พบข้อมูลที่ชัดเจนในด้านมาตรฐานทางวิชาชีพของผู้ดูแลผู้สูงอายุและการตั้งบทลงโทษสำหรับผู้ประกอบการที่ฝ่าฝืนกฎหมายซึ่งคล้ายกับประเทศไทย²¹

3.3 มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบ้านพักอาศัยผู้สูงอายุเอกชนของสาธารณรัฐสิงคโปร์

สาธารณรัฐสิงคโปร์เป็นประเทศที่มีจำนวนผู้สูงอายุค่อนข้างสูง การดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุในสาธารณรัฐสิงคโปร์นั้นเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน ซึ่งหน่วยงานรัฐ ได้แก่ กระทรวงพัฒนาชุมชน (Ministry of Community) และกระทรวงสาธารณสุข (Ministry of Health) โดยในการดำเนินการเกี่ยวกับบริการดูแลผู้สูงอายุนั้น ภาครัฐจะทำหน้าที่เป็นผู้กำหนดนโยบาย วางแผน ผู้ให้เงินสนับสนุน และกำกับดูแลการให้บริการของเอกชนมากกว่าการเป็นผู้ดำเนินการบริการดูแลผู้สูงอายุ ส่วนองค์กรเอกชนที่ให้บริการนั้น ได้แก่ องค์กรเอกชนที่แสวงหากำไรและองค์กรอาสาสมัครสวัสดิการ (Voluntary Welfare Sector หรือ Voluntary Welfare Organization) ซึ่งเป็นองค์กรภาคเอกชนที่ไม่แสวงหากำไร องค์กรอาสาสมัครสวัสดิการสังคมนี้เป็นองค์กรที่มีบทบาท

²⁰ ฉันทภากร เทพพิทักษ์. อังแล้ว เจริญรอดที่ 11. หน้า 58.

²¹ เกศมณี มณีรัตนอมร. (2552). *ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการทำธุรกิจสถานรับดูแลผู้สูงอายุ*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรตรินิตีศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม. หน้า 66.

สำคัญในการให้บริการดูแลผู้สูงอายุ โดยจะทำงานร่วมกับกระทรวงสาธารณสุขในการให้บริการดูแลผู้สูงอายุ²²

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบ้านพักผู้สูงอายุเอกชนของสาธารณรัฐสิงคโปร์นั้น ได้แก่ พระราชบัญญัติโรงพยาบาลเอกชนและคลินิกการแพทย์เอกชน พ.ศ. 2523 (Private Hospital and Medical Clinic Act 1980) ซึ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบ้านพักผู้สูงอายุเอกชนนั้น มีรายละเอียดดังนี้

พระราชบัญญัติโรงพยาบาลเอกชนและคลินิกการแพทย์เอกชน พ.ศ. 2523 มาตรา 2 ได้ให้ความหมายของ สถานบริบาล หมายความว่า สถานที่หรือยานพาหนะที่จัดไว้เพื่อรับและให้การพยาบาลแก่บุคคลที่เจ็บป่วยจากโรคภัย อาการบาดเจ็บหรือความชราภาพ ซึ่งไม่ใช่สถานผดุงครรภ์²³

หลักเกณฑ์การกำกับดูแลการประกอบธุรกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุ มีดังนี้

1) หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเริ่มประกอบการ

พระราชบัญญัติโรงพยาบาลเอกชนและคลินิกการแพทย์เอกชน พ.ศ. 2523 มาตรา 5 กำหนดให้การประกอบการสถานบริบาลผู้ประกอบการจะต้องได้รับอนุญาตจากกระทรวงสาธารณสุข โดยจะต้องมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนด เช่น คุณสมบัติและความเหมาะสมของผู้ขออนุญาต ความสามารถในการประกอบธุรกิจและการปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนด ความเหมาะสมของสถานที่หรือยานพาหนะ รวมถึงอุปกรณ์และเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ใช้ในการประกอบการ และความเพียงพอของพยาบาลและเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ที่ปฏิบัติงานในสถานบริบาลนั้น หากผู้ประกอบการให้บริการสถานบริบาลโดยไม่ได้รับอนุญาต ผู้ประกอบการอาจมีความผิดและต้องรับโทษ²⁴

2) หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการประกอบการ

ผู้ประกอบการต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานขั้นต่ำของการให้บริการสถานบริบาล ดังนี้

(1) ผู้ประกอบการจะต้องทำการประเมินความต้องการทางกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมของผู้บริการ ตามแบบประเมินที่จัดทำขึ้นโดยกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งแบบประเมินนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทำให้ผู้ประกอบการสามารถให้บริการที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการได้ โดยแบ่งผู้พักอาศัยในสถานบริบาลเป็น 4 ประเภท ได้แก่ (1) ผู้รับบริการที่ไม่จำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือในการดำเนินชีวิตประจำวัน หรือต้องการการช่วยเหลือน้อยที่สุด ผู้รับบริการในประเภทนี้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างอิสระ (2) ผู้รับบริการที่ต้องได้รับการช่วยเหลือทางกาย

²² พิชานี สำเภารัตน์. อ่างแล้ว เจริญรอดที่ 1. หน้า 83.

²³ พิชานี สำเภารัตน์. อ่างแล้ว เจริญรอดที่ 1. หน้า 84.

²⁴ พิชานี สำเภารัตน์. อ่างแล้ว เจริญรอดที่ 1. หน้า 85.

หรือการดูแลในการดำเนินกิจกรรมประจำวันบางอย่าง โดยบางรายอาจมีอาการของโรคสมองเสื่อม หรืออาการทางจิตร่วมด้วย (3) ผู้รับบริการที่ต้องได้รับการดูแลเกือบตลอดเวลา เช่น ผู้ป่วยที่ต้องนั่งรถเข็นหรือผู้ป่วยที่อยู่ในภาวะติดเตียง และ (4) ซึ่งเป็นประเภทที่มีระดับการพึ่งพาสูงที่สุด ผู้รับบริการอาจมีปัญหาของโรคสมองเสื่อมร่วมด้วย ผู้รับบริการระดับนี้จะต้องการความช่วยเหลือ และดูแลในทุกด้านของการทำกิจกรรมประจำวัน²⁵

นอกจากนั้น ผู้ประกอบการต้องจัดทำประวัติของผู้รับบริการทุกราย โดยประวัติของผู้รับบริการจะต้องระบุข้อมูลเกี่ยวกับผู้รับบริการ เช่น ชื่อ วันเกิด ศาสนา และจะต้องระบุเกี่ยวกับประวัติการรักษาพยาบาลด้วย²⁶

(2) บุคลากร

การพยาบาลผู้รับบริการจะต้องกำกับดูแลโดยพยาบาลวิชาชีพที่มีคุณสมบัติและประสบการณ์ที่เหมาะสม และมีจำนวนพยาบาลตามที่กฎหมายกำหนด โดยในหน่วยพยาบาลจะต้องมีนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพยาบาลเป็นลายลักษณ์อักษร และรายละเอียดการทำงานของพยาบาลแต่ละประเภท ตลอดจนหน้าที่ความรับผิดชอบ และคุณสมบัติของพยาบาลแต่ละตำแหน่ง²⁷

(3) สถานที่

สถานบริบาลจะต้องมีเครื่องใช้ที่จำเป็นและอุปกรณ์อำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการเคลื่อนที่ของผู้รับบริการของสถานบริบาล เช่น ลิฟต์ และราวจับ อย่างเหมาะสม โดยต้องตกแต่งด้วยวัสดุอุปกรณ์ที่ทำความสะอาดได้ง่าย ทุกส่วนของสถานบริบาลจะต้องสะอาดและถูกสุขอนามัยเสมอ และภายในสถานบริบาลจะต้องมีแสงสว่างและการถ่ายเทของอากาศอย่างเพียงพอ²⁸

(4) ความปลอดภัยของผู้รับบริการ

ผู้ประกอบการต้องเก็บรักษายาฆ่าเชื้อ และยาใช้ภายนอก แยกจากยาใช้ภายใน และยาสำหรับฉีด และจะต้องมียารักษาโรคต่าง ๆ ในจำนวนที่เพียงพอ และต้องมีการบันทึกเกี่ยวกับการเบิกจ่ายยาดังกล่าวด้วย และจะต้องมีมาตรการเกี่ยวกับการควบคุมโรค เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรค รวมทั้งการดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้ออย่างถูกวิธีและ

²⁵ พิชานี สำเภารัตน์. อ่างแล้ว เจริญธรรมที่ 1. หน้า 87.

²⁶ พิชานี สำเภารัตน์. อ่างแล้ว เจริญธรรมที่ 1. หน้า 87.

²⁷ พิชานี สำเภารัตน์. อ่างแล้ว เจริญธรรมที่ 1. หน้า 87.

²⁸ พิชานี สำเภารัตน์. อ่างแล้ว เจริญธรรมที่ 1. หน้า 87-88.

เป็นไปตามกฎหมายของกระทรวงสิ่งแวดล้อม กระทรวงสาธารณสุข และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง²⁹

(5) ระบบการบริหารจัดการ

ผู้ประกอบการจะต้องกำหนดมาตรฐานการให้บริการเพื่อช่วยในการระบุปัญหาในการให้บริการและเพื่อพัฒนาการให้บริการ นอกจากนี้จะต้องมีโปรแกรมการรับรองคุณภาพซึ่งประกอบด้วย การทบทวนระบบควบคุมการติดเชื้อ การทบทวนการตาย อุบัติเหตุ การบาดเจ็บและความปลอดภัยของผู้รับบริการ โดยจะต้องมีการทบทวนโปรแกรมการรับรองคุณภาพอย่างน้อยปีละครั้ง และหากจำเป็น ผู้ประกอบการจะต้องแก้ไขโปรแกรมการรับรองคุณภาพดังกล่าว³⁰

3.4 มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบ้านพักอาศัยผู้สูงอายุเอกชนของประเทศไทย

ในปัจจุบันประเทศไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ทำให้กฎหมายที่บังคับใช้ในปัจจุบันมีการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้รองรับกับสังคมผู้สูงอายุหลายฉบับ ซึ่งในหัวข้อนี้ได้การศึกษาเกี่ยวกับบ้านพักอาศัยผู้สูงอายุของเอกชน จึงได้กำหนดกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อดังกล่าวมาศึกษา ดังนี้

3.4.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560³¹

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของประชาชนชาวไทยไว้ และนโยบายเกี่ยวกับการคุ้มครองและส่งเสริมความเป็นอยู่ของประชาชนชาวไทย เมื่อผู้สูงอายุถือเป็นประชาชนชาวไทยย่อมได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย

บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน³²

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน³³

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจ

²⁹ พิชานี สำเภาเงิน. อ่างแล้ว เริงอรรถที่ 1. หน้า 88.

³⁰ พิชานี สำเภาเงิน. อ่างแล้ว เริงอรรถที่ 1. หน้า 88.

³¹ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560.

³² รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. มาตรา 27 วรรคหนึ่ง.

³³ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. มาตรา 27 วรรคสอง.

หรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้³⁴

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือเพื่อคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวกให้แก่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการหรือผู้ด้อยโอกาส ย่อมไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม³⁵

บุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ และพนักงานหรือลูกจ้างขององค์กรของรัฐย่อมมีสิทธิและเสรีภาพเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดไว้ในกฎหมายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจริยธรรม³⁶

สรุป ประชาชนชาวไทยทุกคนย่อมมีสิทธิและเสรีภาพที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน ทุกเพศสภาพมีสิทธิเท่ากัน และที่สำคัญได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมือง ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญหรือเหตุอื่นใดที่กำหนดห้ามมิให้กระทำการดังกล่าวนั้น

2) แนวนโยบายแห่งรัฐ

รัฐพึงเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวอันเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญของสังคม จัดให้ประชาชนมีที่อยู่อาศัยอย่างเหมาะสม ส่งเสริมและพัฒนาการสร้างสรรค์สุขภาพเพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพที่แข็งแรงและมีจิตใจเข้มแข็ง รวมตลอดทั้งส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาให้ไปสู่ความเป็นเลิศและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน³⁷

รัฐพึงส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพและความสามารถสูงขึ้น³⁸

รัฐพึงให้ความช่วยเหลือเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ยากไร้ และผู้ด้อยโอกาส ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ และคุ้มครองป้องกันมิให้บุคคลดังกล่าวถูกใช้ความรุนแรงหรือปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม รวมตลอดทั้งให้การบำบัดฟื้นฟูและเยียวยาผู้ถูกกระทำการดังกล่าว

³⁴ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. มาตรา 27 วรรคสาม.

³⁵ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. มาตรา 27 วรรคสี่.

³⁶ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. มาตรา 27 วรรคห้า.

³⁷ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. มาตรา 71 วรรคหนึ่ง.

³⁸ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. มาตรา 71 วรรคสอง.

ในการจัดสรรงบประมาณ รัฐพึงคำนึงถึงความจำเป็นและความต้องการที่แตกต่างกันของเพศ วัย และสภาพของบุคคล ทั้งนี้ เพื่อความเป็นธรรม³⁹

รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนมีความสามารถในการทำงานอย่างเหมาะสมกับศักยภาพ และวัยและให้มียางานทำ และพึงคุ้มครองผู้ใช้แรงงานให้ได้รับความปลอดภัยและมีสุขอนามัยที่ดี ในการทำงาน ได้รับรายได้ สวัสดิการ การประกันสังคม และสิทธิประโยชน์อื่นที่เหมาะสมแก่การ ดำรงชีพ และพึงจัดให้มี หรือส่งเสริมการออมเพื่อการดำรงชีพเมื่อพ้นวัยทำงาน⁴⁰

สรุป รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 นั้น ได้กำหนดให้รัฐ พึงเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวอันเป็นองค์ประกอบ พื้นฐานที่สำคัญของสังคม จัดให้ความช่วยเหลือเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ยากไร้ และผู้ด้อยโอกาส มีที่อยู่อาศัย อย่างเหมาะสม ส่งเสริม และพัฒนาการสร้างเสริมสุขภาพ เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพที่แข็งแรงและมีจิตใจเข้มแข็ง

3.4.2 พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546

เนื่องด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดให้บุคคลที่มีอายุหกสิบปีขึ้นไป และไม่มีรายได้เพียงพอต่อการยังชีพ มีสิทธิได้รับสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็น สาธารณะอย่างสมศักดิ์ศรีและความช่วยเหลือที่เหมาะสม เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย ซึ่งในหัวข้อนี้ได้การศึกษาเกี่ยวกับบ้านพักอาศัยผู้สูงอายุของเอกชน จึงได้แบ่ง เนื้อหาที่ศึกษาเป็นดังนี้

1) นิยามศัพท์

“ผู้สูงอายุ” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุเกิน 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปและมีสัญชาติไทย⁴¹

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนผู้สูงอายุ⁴²

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ⁴³

2) อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ

คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติเรียก โดยย่อว่า “กผส” ประกอบด้วย⁴⁴

(1) นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ

³⁹ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. มาตรา 71 วรรคสาม.

⁴⁰ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. มาตรา 74.

⁴¹ พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546. มาตรา 3.

⁴² พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546. มาตรา 3.

⁴³ พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546. มาตรา 3.

⁴⁴ พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546. มาตรา 4.

(2) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นรองประธานกรรมการคนหนึ่ง

(3) ประธานสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เป็นรองประธานกรรมการ คนที่สอง

(4) ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประธานสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ เลขาธิการสภาการศึกษา เป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง

(5) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องกับงาน ในด้านการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนสถานภาพ บทบาท และกิจกรรมของผู้สูงอายุ จำนวนไม่เกินห้าคน

(6) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง จำนวนไม่เกินห้าคน

ให้ผู้ว่าการสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นกรรมการและเลขานุการผู้ว่าการสำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และผู้ว่าการสถาบันเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข เป็นผู้ช่วยเลขานุการ⁴⁵

การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้แทนองค์กรเอกชนตาม (5) ให้แต่งตั้งจากบุคคลซึ่งองค์กรเอกชนได้เลือกกันเอง และการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้แต่งตั้งจากบุคคลซึ่งไม่เป็นราชการที่มีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐ เว้นแต่ เป็นผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ⁴⁶

หลักเกณฑ์และวิธีการในการเลือกและการพ้นจากตำแหน่งของผู้แทนองค์กรเอกชน ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด ทั้งนี้ โดยให้กรรมการตาม (1) (2) (3) (4) และ (5) ดำเนินการสรรหาและพิจารณาคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิเสนอให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการตาม (6)⁴⁷

⁴⁵ พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546. มาตรา 4.

⁴⁶ พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546. มาตรา 4.

⁴⁷ พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546. มาตรา 4.

อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ⁴⁸ มีดังนี้

(1) กำหนดนโยบายและแผนหลักเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุน สถานภาพ บทบาทและผู้สูงอายุโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้สถาบันครอบครัวได้มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือผู้สูงอายุ

(2) กำหนดแนวทางปฏิบัติตามนโยบายและแผนหลักตาม (1) ตลอดจนประสานงาน ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบายและแผนหลักดังกล่าว

(3) พิจารณาให้การสนับสนุนและช่วยเหลือกิจกรรมของหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชนเกี่ยวกับการสงเคราะห์และการพัฒนาผู้สูงอายุ

(4) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการบริหารกองทุน การจัดหาผลประโยชน์ และการจัดการกองทุนโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลังตามมาตรา 20 (1)

(5) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการพิจารณาอนุมัติการจ่ายเงินเพื่อคุ้มครองการส่งเสริม การสนับสนุนและการจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุตามมาตรา 20 (2)

(6) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการจัดทำรายงานสถานะการเงินและการบริหารกองทุน ตามมาตรา 20 (3)

(7) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินกองทุน โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลังตามมาตรา 21

(8) กำหนดระเบียบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(9) เสนอความเห็นและข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรีให้มีหรือแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนสถานภาพ บทบาท และกิจกรรมของผู้สูงอายุ

(10) เสนอรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับผู้สูงอายุของประเทศต่อคณะรัฐมนตรี อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(11) พิจารณาเรื่องอื่นใดเกี่ยวกับผู้สูงอายุตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น บัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

สรุป อำนาจและหน้าที่ของอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ประกอบด้วยกำหนดนโยบายและแผนหลักเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุน สถานภาพ บทบาทและผู้สูงอายุ

3) อำนาจและหน้าที่ของสำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพ และพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

⁴⁸ พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546. มาตรา 9.

สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการต่าง ๆ เกี่ยวกับการคุ้มครองส่งเสริม และการสนับสนุนที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุและรับผิดชอบในงานธุรการและงานวิชาการของคณะกรรมการ และให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้⁴⁹

(1) จัดทำแนวทางปฏิบัติตามนโยบายและแผนหลักเกี่ยวกับการคุ้มครอง ส่งเสริม และการสนับสนุนสถานภาพบทบาทและกิจกรรมของผู้สูงอายุเสนอต่อคณะกรรมการ

(2) รวบรวมข้อมูล ศึกษา วิจัย และพัฒนาเกี่ยวกับงานคุ้มครอง ส่งเสริม และสนับสนุนที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ

(3) เป็นศูนย์กลางในการประสานงานเผยแพร่และประชาสัมพันธ์งานหรือกิจการเกี่ยวกับผู้สูงอายุ

(4) สร้างระบบการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน

(5) ร่วมมือและประสานงานกับราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจ ตลอดจนองค์กรอื่นในการจัดให้ผู้สูงอายุได้รับการคุ้มครองการส่งเสริม และการสนับสนุนตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(6) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนหลักของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แล้วรายงานต่อคณะกรรมการ

(7) พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในการให้มีหรือแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครอง ส่งเสริม และการสนับสนุนสถานภาพ บทบาท และกิจกรรมของผู้สูงอายุ

(8) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

สรุป สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการต่าง ๆ เกี่ยวกับการคุ้มครองส่งเสริม และการสนับสนุนที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุและรับผิดชอบในงานธุรการและงานวิชาการของคณะกรรมการ และให้มีอำนาจหน้าที่ จัดทำแนวทางปฏิบัติตามนโยบาย รวบรวมข้อมูล ศึกษา วิจัย เป็นศูนย์กลางในการประสานงาน เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ สร้างระบบการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน ร่วมมือและประสานงานกับ ราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจ

⁴⁹ พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546. มาตรา 10.

4) การคุ้มครองการส่งเสริมและการสนับสนุนเกี่ยวกับสิทธิของผู้สูงอายุ

ผู้สูงอายุที่มีสิทธิได้รับการคุ้มครองการส่งเสริมและการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ดังนี้⁵⁰

(1) การบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขที่จัดไว้โดยให้ความสะดวกและรวดเร็วแก่ผู้สูงอายุเป็นพิเศษ

(2) การศึกษา การศาสนา และข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต

(3) การประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพที่เหมาะสม

(4) การพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม การรวมกลุ่มในลักษณะเครือข่ายหรือชุมชน

(5) การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในอาคารสถานที่ ยานพาหนะหรือการบริการสาธารณะอื่น

(6) การช่วยเหลือด้านค่าโดยสารพาหนะตามความเหมาะสม

(7) การยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่ของรัฐ

(8) การช่วยเหลือผู้สูงอายุซึ่งได้รับอันตรายจากการถูกรุณกรรมหรือถูกแสวงหาประโยชน์โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือถูกทอดทิ้ง

(9) การให้คำแนะนำ ปรีกษา ดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องในทางคดีหรือในทางการแก้ไขปัญหาคอขวด

(10) การจัดที่พักอาศัย อาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง

(11) การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

(12) การจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพแก่ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยกว่ามาตรา 15/3

(13) การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี

(14) การอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

การเรียกร้องสิทธิหรือการได้มาซึ่งสิทธิหรือประโยชน์ของผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่เป็นการตัดสิทธิหรือประโยชน์ที่ผู้สูงอายุจะได้รับตามที่พระราชบัญญัติไว้ในกฎหมายอื่น⁵¹

สรุป ผู้สูงอายุที่มีสิทธิได้รับการคุ้มครองการส่งเสริมและการสนับสนุนจากภาครัฐ ซึ่งประกอบด้วยสิทธิที่สำคัญ ๆ เช่น การบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุข การศึกษา การศาสนา และข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพที่เหมาะสม การจัดที่พักอาศัย อาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง เป็นต้น ทั้งนี้ การเรียกร้องสิทธิหรือการได้มาซึ่งสิทธิหรือประโยชน์ของผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ

⁵⁰ พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546. มาตรา 11.

⁵¹ พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546. มาตรา 12.

พ.ศ. 2546 นี้ ไม่เป็นการตัดสิทธิหรือประโยชน์ที่ผู้สูงอายุจะได้รับตามที่พระราชบัญญัติไว้ในกฎหมายอื่น

5) การจัดตั้งกองทุนผู้สูงอายุ

ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงานส่งเสริมสวัสดิการและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ เรียกว่า “กองทุนผู้สูงอายุ” เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริมและการสนับสนุนผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 นี้⁵²

กองทุนผู้สูงอายุ⁵³ ประกอบด้วย

- (1) เงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้
- (2) เงินที่ได้รับจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- (3) เงินบำรุงกองทุนที่ได้รับตามมาตรา 15/1
- (4) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้
- (5) เงินอุดหนุนจากต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ
- (6) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นขอเงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนหรือที่กองทุนได้รับตามกฎหมายหรือโดยนิติกรรมอื่น

(7) ดอกผลที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน

- (8) เงินและดอกผลตามมาตรา 14 ไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังเป็นรายได้แผ่นดิน คณะกรรมการบริหารกองทุนมีอำนาจหน้าที่⁵⁴ ดังต่อไปนี้

(1) บริหารกองทุนรวม รวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับการจัดหาผลประโยชน์และการจัดการกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(2) พิจารณานุมัติการจ่ายเงิน เพื่อการคุ้มครองการส่งเสริม การสนับสนุน และการจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุ ทั้งนี้ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(3) รายงานสถานะการเงินและการบริหารกองทุนต่อคณะกรรมการตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

การรับเงิน การจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินกองทุน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด⁵⁵

⁵² พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546. มาตรา 13.

⁵³ พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546. มาตรา 14.

⁵⁴ พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546. มาตรา 20.

⁵⁵ พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546. มาตรา 21.

ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนจัดทำงบดุลและบัญชีทำการส่งผู้สอบบัญชีตรวจสอบ ภายใน 120 วันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปีให้สำนักงานการตรวจสอบเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชี ของกองทุนในรอบปี แล้วทำรายงานผลการสอบบัญชีของกองทุนเสนอต่อคณะกรรมการ⁵⁶

สรุป กองทุนผู้สูงอายุเป็นกองทุนที่จัดขึ้นเพื่อเพื่อเป็นทุนใช้จ่ายเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริมและการสนับสนุนผู้สูงอายุ โดยมีคณะกรรมการบริหารกองทุนมีอำนาจหน้าที่ในการ บริหารจัดการเกี่ยวกับกองทุนผู้สูงอายุนั้น ซึ่งกองทุนดังกล่าวประกอบด้วยเงินทุนประเดิมที่รัฐบาล จัดสรรให้ เงินที่ได้รับจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี เงินบำรุงกองทุนที่ได้รับ เงินหรือทรัพย์สิน ที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้ เงินอุดหนุนจากต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ เงินหรือทรัพย์สิน ที่ตกเป็นขอเงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนหรือที่กองทุนได้รับตามกฎหมายหรือ โดยนิติกรรมอื่น ดอกผลที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุนเงินและดอกผลไม่ต้องนำส่ง กระทรวงการคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

3.4.3 ระเบียบกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการว่าด้วยการให้บริการผู้สูงอายุ พ.ศ. 2550

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ว่าด้วยการ ให้บริการผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์ด้านการจัดสวัสดิการสังคมให้แก่ ผู้สูงอายุจึงได้กำหนดระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

“ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ” หมายความว่า ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการ สังคมที่กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการจัดตั้งขึ้น เพื่อจัดสวัสดิการสังคมให้ผู้สูงอายุ⁵⁷

“ผู้รับบริการ” หมายความว่า ผู้สูงอายุที่มีคุณสมบัติตามระเบียบนี้ และได้รับอนุญาตให้ เข้ารับบริการในศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ⁵⁸

“ผู้อำนวยการศูนย์” หมายความว่า ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคม ผู้สูงอายุ⁵⁹

1) คุณสมบัติของผู้รับบริการ

ผู้สูงอายุที่มีความประสงค์เข้ารับบริการในศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้⁶⁰

(1) มีสัญชาติไทยอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป

⁵⁶ พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546. มาตรา 22.

⁵⁷ ระเบียบกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการว่าด้วยการให้บริการผู้สูงอายุ พ.ศ. 2550. ข้อ 4.

⁵⁸ ระเบียบกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการว่าด้วยการให้บริการผู้สูงอายุ พ.ศ. 2550. ข้อ 4.

⁵⁹ ระเบียบกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการว่าด้วยการให้บริการผู้สูงอายุ พ.ศ. 2550. ข้อ 4.

⁶⁰ ระเบียบกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการว่าด้วยการให้บริการผู้สูงอายุ พ.ศ. 2550. ข้อ 6.

(2) ไม่เป็นผู้ต้องหาว่ากระทำผิดอาญา และอยู่ระหว่างการสอบสวนของ พนักงานสอบสวนหรืออยู่ระหว่างการพิจารณาคดีของศาล

- (3) ไม่เป็นโรคเรื้อรังหรือโรคติดต่อร้ายแรง
- (4) ไม่พิการทุพพลภาพ หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (5) สามารถช่วยเหลือตนเองได้ในกิจวัตรประจำวัน

ผู้สูงอายุที่มีความประสงค์เข้าอยู่ในบ้านพักผู้สูงอายุ ต้องมีคุณสมบัติตามข้อ 6 และเป็นผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อนอย่างใดอย่างหนึ่ง⁶¹ ดังนี้

- (1) ฐานะยากจน
- (2) ไม่มีที่อยู่อาศัย
- (3) ขาดผู้อุปการะ หรือผู้ให้ความช่วยเหลือ
- (4) ไม่สามารถอยู่กับครอบครัวได้อย่างปกติสุข

ผู้สูงอายุที่ประสงค์จะสมัครเข้าพักในบ้านพักฉุกเฉิน ต้องมีคุณสมบัติตามข้อ 6 และต้องเป็นผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อนอย่างใดอย่างหนึ่ง⁶² ดังนี้

- (1) ไม่มีที่พักอาศัย
 - (1.1) ระหว่างรอเข้ารับอุปการะในสถานสงเคราะห์
 - (1.2) ระหว่างรอพบแพทย์เพื่อเข้ารับการรักษาจากโรงพยาบาล
 - (1.3) ระหว่างรอส่งกลับภูมิลำเนา
 - (1.4) ระหว่างทำกายภาพบำบัด ตามที่แพทย์สั่ง
- (2) ไม่มีผู้ดูแล เนื่องจากบุตรหลาน ไปทำธุระที่อื่น
- (3) มีปัญหาด้านจิตใจอย่างรุนแรง จำเป็นต้องห่างจากครอบครัวระยะหนึ่ง
- (4) พลัดหลง โดยหน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน หรือพลเมืองดีนำส่ง

2) ประเภทของการให้บริการ

ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ให้บริการ 4 ลักษณะ ดังนี้⁶³

(1) ศูนย์บริการผู้สูงอายุ สำหรับให้บริการผู้สูงอายุที่มาขอใช้บริการที่ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ได้จัดไว้ในเวลากลางวัน

(2) ศูนย์บริการเลี้ยงดูผู้สูงอายุ สำหรับให้บริการเลี้ยงดูผู้สูงอายุที่มาขอให้บริการแบบเข้าไป – เย็นกลับ

⁶¹ ระเบียบกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการว่าด้วยการให้บริการผู้สูงอายุ พ.ศ. 2550. ข้อ 7.

⁶² ระเบียบกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการว่าด้วยการให้บริการผู้สูงอายุ พ.ศ. 2550. ข้อ 8.

⁶³ ระเบียบกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการว่าด้วยการให้บริการผู้สูงอายุ พ.ศ. 2550. ข้อ 9.

(3) บ้านพักฉุกเฉิน สำหรับให้บริการผู้สูงอายุเป็นการชั่วคราวไม่เกิน 15 วัน หากผู้สูงอายุมีเหตุจำเป็นต้องพักเป็นระยะเวลานานกว่าที่กำหนด ต้องได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการศูนย์ ฯ

(4) บ้านพักผู้สูงอายุมี 3 ประเภท ดังนี้

(4.1) ประเภทสามัญ ได้แก่ การให้บริการดูแลผู้สูงอายุ โดยไม่เสียค่าบริการ

(4.2) ประเภทหอพัก ได้แก่ การให้บริการดูแลผู้สูงอายุ โดยเสียค่าบริการให้ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ตามอัตราที่กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการกำหนด

(4.3) ประเภทปลูกบ้านอยู่เอง ได้แก่ การให้บริการผู้สูงอายุ โดยอนุญาตให้ผู้สูงอายุปลูกบ้านพักอยู่อาศัยในบริเวณศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ตามหลักเกณฑ์ที่กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการกำหนด

3) การเข้ารับบริการในศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ

การขอเข้ารับบริการในศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ⁶⁴

(1) ในกรุงเทพมหานคร ให้ยื่นสมัครที่กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ หรือ สำนักงานพัฒนาสังคมและสวัสดิการกรุงเทพ 1 – 8

(2) ในส่วนภูมิภาค ให้ยื่นสมัครที่สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดหรือศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ หรือศูนย์พัฒนาสังคมจังหวัด

(3) ให้ผู้อำนวยการศูนย์ มีอำนาจในการอนุญาตให้ผู้สูงอายุเข้ารับบริการในศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ

4) ข้อปฏิบัติของผู้รับบริการ

ผู้รับบริการจะต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้⁶⁵

(1) ปฏิบัติตามคำสั่งและระเบียบที่กำหนดขึ้น ในศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ

(2) แต่งกายให้สุภาพเรียบร้อย

(3) รักษาความสามัคคีในหมู่คณะ ไม่ทะเลาะวิวาทหรือชกชวน ยุยง ส่งเสริมให้ผู้ใดกระทำความผิด หรือฝ่าฝืนต่อระเบียบของศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ

(4) ปฏิบัติตนอยู่ในศีลธรรมอันดีงาม

(5) ช่วยดูแลรักษาทรัพย์สินของทางราชการให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยและใช้โดยประหยัด

⁶⁴ ระเบียบกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการว่าด้วยการให้บริการผู้สูงอายุ พ.ศ. 2550. ข้อ 10.

⁶⁵ ระเบียบกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการว่าด้วยการให้บริการผู้สูงอายุ พ.ศ. 2550. ข้อ 11.

(6) เข้าร่วมกิจกรรมตามที่ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุจัดให้ตามความเหมาะสม

ผู้รับบริการจะประพฤติปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ไม่ได้ คือ⁶⁶

(1) มีพฤติกรรมฉันทู้สาว หรือมีความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างผู้รับบริการ
 (2) ทะเลาะวิวาท หรือทำร้ายร่างกายผู้อื่น
 (3) นำบุคคลภายนอกเข้ามาค้างแรมในศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุหรือบ้านฉุกเฉิน และห้ามผู้รับบริการไปค้างแรมที่อื่น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการศูนย์หรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

(4) กระทำการใด ๆ ซึ่งก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่น

(5) มีสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ในครอบครอง

(5.1) เสโรอื่น ผืน กัญชา ทินเนอร์ ยาอันตราย หรือสิ่งเสพติดต่าง ๆ

(5.2) สุรา หรือเครื่องดองของเมา

(5.3) อุปกรณ์การพนัน

(5.4) อาวุธ หรือของมีคมทุกชนิด หรือสิ่งที่ใช้เป็นอาวุธได้

(5.5) วัตถุระเบิด หรือเชื้อเพลิง

(5.6) สิ่งของอื่น ๆ ซึ่งผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ

จะกำหนดและประกาศเพิ่มขึ้น

(6) เล่นการพนันทุกชนิด

(7) ลักทรัพย์ของผู้อื่น

(8) สูบบุหรี่ หรือจูดรูปเทียนบูชาพระในเรือนนอน

(9) เสพสุรา หรือของมีเมาทุกชนิดเข้าในบริเวณศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการ

สังคมผู้สูงอายุ

(10) นำสัตว์ทุกชนิดมาเลี้ยงในบริเวณศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ

(11) นำอาหารไปรับประทานนอกห้องอาหาร ยกเว้นผู้ป่วยที่ได้รับอนุญาตแล้ว

(12) ประกอบอาหารในเรือนนอน

(13) นำทรัพย์สินของทางราชการมาใช้ประโยชน์ส่วนตัว

(14) ทำลายทรัพย์สินของทางราชการ

(15) กระทำการใด ๆ อันเป็นการรบกวนความสงบสุขต่อราษฎรที่อาศัยอยู่ในบริเวณ

ใกล้เคียง

⁶⁶ ระเบียบกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการว่าด้วยการให้บริการผู้สูงอายุ พ.ศ. 2550. ข้อ 12.

5) มาตรการสำหรับผู้รับบริการไม่ปฏิบัติตามระเบียบ

เมื่อผู้สูงอายุเข้ารับบริการในศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุให้ผู้อำนวยการศูนย์ แจ้งข้อห้ามและข้อปฏิบัติตามระเบียบนี้ และคำสั่งหรือระเบียบที่ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ กำหนดขึ้นให้ผู้สูงอายุทราบ โดยมีหลักฐานเป็นหนังสือด้วยว่าผู้รับบริการมีความเต็มใจปฏิบัติตามระเบียบและคำสั่งที่รับทราบทุกประการ⁶⁷

ผู้รับบริการที่ฝ่าฝืนระเบียบ หรือคำสั่งที่ได้รับแจ้งไว้ตามวรรคแรกให้ผู้อำนวยการศูนย์ ดำเนินการ ดังนี้⁶⁸

- (1) ความผิดครั้งที่ 1 ให้ออกคำตักเตือน
- (2) ความผิดครั้งที่ 2 ทำทัณฑ์บนไว้เป็นหนังสือ
- (3) ความผิดครั้งที่ 3 ผู้อำนวยการศูนย์ มีอำนาจพิจารณาสั่งให้ออกจากศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ

ให้เจ้าหน้าที่ผู้พบเห็นผู้รับบริการกระทำความผิด เป็นผู้รายงานต่อผู้อำนวยการศูนย์ ฯ เพื่อสอบสวนข้อเท็จจริง แล้วพิจารณาดำเนินการตามความเหมาะสม⁶⁹

ผู้รับบริการผู้ใดจงใจกระทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของทางราชการ หรือประทุษร้ายต่อร่างกายของเจ้าหน้าที่ หรือผู้รับบริการด้วยกัน หรือกระทำความผิดทางอาญา ให้ผู้อำนวยการศูนย์ ร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีตามกฎหมายแล้ว รายงานให้กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการทราบทันที⁷⁰

6) การพ้นสภาพของผู้รับบริการ

ผู้รับบริการจะพ้นสภาพการเข้าอยู่ในศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ในกรณี ดังต่อไปนี้⁷¹

- (1) ลาออก หรือออกจากศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ เกินกว่าวันเวลาที่ได้รับอนุญาต หรือหลบหนีออกจากบ้านพักผู้สูงอายุ ติดต่อกันเกินกว่า 30 วัน
- (2) ถึงแก่กรรม
- (3) ส่งตัวไปยังหน่วยงานอื่น
- (4) ครบกำหนดการเข้ารับบริการ

⁶⁷ ระเบียบกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการว่าด้วยการให้บริการผู้สูงอายุ พ.ศ. 2550. ข้อ 13.

⁶⁸ ระเบียบกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการว่าด้วยการให้บริการผู้สูงอายุ พ.ศ. 2550. ข้อ 13.

⁶⁹ ระเบียบกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการว่าด้วยการให้บริการผู้สูงอายุ พ.ศ. 2550. ข้อ 14.

⁷⁰ ระเบียบกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการว่าด้วยการให้บริการผู้สูงอายุ พ.ศ. 2550. ข้อ 15.

⁷¹ ระเบียบกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการว่าด้วยการให้บริการผู้สูงอายุ พ.ศ. 2550. ข้อ 16.

(5) กระทบทิศทางอาญา และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องขอรับตัวไปควบคุมเพื่อดำเนินการตามกฎหมาย

เมื่อผู้รับบริการพ้นสภาพตามข้อ 16 ให้ผู้อำนวยการศูนย์ จำหน่ายออกจากทะเบียนแล้วรายงานให้กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการทราบ⁷²

3.5 เปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับบ้านพักผู้สูงอายุของเอกชนของต่างประเทศและประเทศไทย

สหราชอาณาจักร	ประเทศญี่ปุ่น	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ประเทศไทย
มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ บ้าน พัก ผู้สูงอายุเอกชนของสหราชอาณาจักรนั้น ได้แก่พระราชบัญญัติบ้านพัก จดทะเบียน พ.ศ. 2537 (Registered Homes Act 1984) พระราชบัญญัติมาตรฐานการดูแล พ.ศ. 2543 (Care Standards Act 2000)	มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ บ้าน พัก ผู้สูงอายุเอกชนของ ประเทศญี่ปุ่นนั้น ได้แก่ บ้านพักผู้สูงอายุตาม พระราชบัญญัติ สวัสดิการสังคมของ ผู้สูงอายุ (Act on Social Welfare for the Elderly (Act No. 133 of July 11, 1963)	มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบ้านพัก ผู้สูงอายุเอกชนของ สาธารณรัฐ สิงคโปร์ นั้น ได้แก่พระราช บัญญัติโรงพยาบาล เอกชนและคลินิก การแพทย์เอกชน พ.ศ. 2523 (Private Hospital and Medical Clinic Act 1980)	มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบ้านพัก ผู้สูงอายุเอกชนของ ประเทศไทย นั้น ได้แก่พระราชบัญญัติ ผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546
บ้านพักดูแล (Care Home) คือสถานที่ที่ให้บริการที่ พักอาศัยร่วมกับการ พยาบาล หรือการดูแล ส่วนบุคคล ให้แก่ผู้ที่มี อาการป่วยทางกาย รวมถึง อาการป่วยทางจิต ผู้ที่ สามารถดูแลตนเองได้	บ้านพักผู้สูงอายุ มีดังนี้ (1)บริการในบ้าน (In-home Service) เป็นบริการเพื่อ ช่วยเหลือดูแลผู้เจ็บป่วย ที่มีความบกพร่องทางด้าน ร่างกายและจิตใจซึ่ง ประสบปัญหา การ ดำรงชีวิตอยู่ในบ้าน	ส ต น บ ริ บ า ล หมายความว่าสถานที่ หรือยานพาหนะที่ จัดไว้เพื่อรับและให้ การ พ ย า บ า ล แก่ บุ ค ค ล ที่ เจ็บ ป ว ย จากโรคร้าย อาการ บาดเจ็บหรือความ	พ ร ร าช บ ัญ ญ ติ ผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ไม่ ได้ ก า หนด ความหมายของบ้านพัก ผู้สูงอายุไว้แต่สามารถ จัดการแบ่งตามลักษณะ การบริการที่ให้การ ดูแลและแบ่งตาม

⁷² ระเบียบกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการว่าด้วยการให้บริการผู้สูงอายุ พ.ศ. 2550. ข้อ 17.

สหราชอาณาจักร	ประเทศญี่ปุ่น	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ประเทศไทย
<p>บุคคลที่มีร่างกายอ่อนแอ ที่มีเหตุมาจากความชรา หรือบุคคลที่ติดยาเสพติด หรือติดสุรา หรือเคยติด ยาเสพติด หรือสุรามาก่อน</p>	<p>อย่างยากลำบาก โดยบริการนี้ จะเข้าไปช่วย ส่งเสริม ให้ ผู้ป่วย สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในบ้านได้อย่างต่อเนื่อง (2) บริการในสถาบัน (In-facility Service) เป็น บริการทางสังคมขั้นพื้นฐาน ในรูปแบบสถานที่พักอาศัยเพื่อให้ความช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก ตอบสนองความต้องการ และให้การดูแล สถาบัน ที่ให้การดูแลมีบริการ หลายด้าน รวมถึงการ บำบัดรักษา ฟันฟูและ พักฟื้น ภายหลังการ เจ็บป่วย</p>	<p>ชราภาพ ซึ่งไม่ใช่ สถานผดุงครรภ์</p>	<p>ระดับความต้องการ การดูแลผู้สูงอายุ ดั้งนี้ มี ดังนี้ (1) โรงพยาบาล เป็น สถานที่ให้บริการรักษา ทางการแพทย์ที่อาจมี ทั้ง คลินิกผู้สูงอายุ ที่ พักผู้ป่วยสูงอายุ ซึ่ง จะเน้นไปที่การรักษา อาการเจ็บปวดของ ผู้สูงอายุ (2) สถาน บริบาลผู้สูงอายุ มีการ ให้บริการพยาบาล ดูแลผู้สูงอายุตลอด 24 ชั่วโมง ซึ่งจะให้ การช่วยเหลือในการ ทำกิจวัตรประจำวัน การดูแลทางด้านจิต สังคมและการดูแล ส่วนบุคคล การดูแล สนับสนุนทางการแพทย์ รวมทั้งบริการห้องพัก และอาหาร (3) บ้านพัก คนชราให้บริการใน ลักษณะที่คล้ายกับ สถานบริบาลผู้สูงอายุ แต่ในระดับที่ต่ำกว่า (4) สถานที่พักอาศัย</p>

สหราชอาณาจักร	ประเทศญี่ปุ่น	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ประเทศไทย
			ประเภทให้เช่าห้องพัก สำหรับผู้สูงอายุ บริการห้องพักและอาหาร ให้ความช่วยเหลือในชีวิตประจำวัน (5) ที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุ
สหราชอาณาจักร ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขอจดทะเบียนให้บริการบ้านพักผู้สูงอายุ กฎหมายกำหนดให้ผู้ขอจดทะเบียนต้องมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนดประกอบด้วย คุณสมบัติของผู้ร้องขอจดทะเบียน ลักษณะของอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์ต่างๆ ที่จัดไว้ในสถานบริการ คุณสมบัติและจำนวนของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในบ้านพักผู้สูงอายุนั้น	ประเทศญี่ปุ่น ได้กำหนดหลักเกณฑ์การให้บริการบ้านพักผู้สูงอายุ กฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์การเปิดรับผู้สูงอายุหนึ่งคนขึ้นไปเพื่อเข้าอยู่ในเวลาปกติ มีบริการดูแลด้านอาหาร การบริการผู้สูงอายุ บริการซักล้าง บริการทำความสะอาดและบริการอื่นๆ เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ ทั้งนี้บ้านพักผู้สูงอายุเอกชนนี้ต้องขึ้นทะเบียนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น เขต แขวง อำเภอ หมู่บ้านต่างๆ	สาธารณรัฐสิงคโปร์ ได้กำหนดให้การประกอบการสถานบริการผู้ประกอบกิจการจะต้องได้รับอนุญาตจากกระทรวงสาธารณสุข โดยจะต้องมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนดเช่นคุณสมบัติและความเหมาะสมของผู้ขออนุญาต ความสามารถในการประกอบธุรกิจและการปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนด ความเหมาะสมของสถานที่หรือยานพาหนะ รวมถึงอุปกรณ์และเครื่องใช้ต่างๆ ที่ใช้ในการประกอบการ	พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ยังไม่มีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขอเปิดให้บริการบ้านพักผู้สูงอายุไว้ภายใต้กฎหมายฉบับดังกล่าว

สหราชอาณาจักร	ประเทศญี่ปุ่น	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ประเทศไทย
		และความเพียงพอของพยาบาลและเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ที่ปฏิบัติงานในสถานบริการนั้น หากผู้ประกอบการให้บริการสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาตผู้ประกอบการอาจมีความผิดและต้องรับโทษ	
สหราชอาณาจักรมีหน่วยงานที่กำกับดูแลการให้บริการบ้านพักผู้สูงอายุ ได้แก่ หน่วยงานบริการสังคมท้องถิ่นในท้องที่ที่บ้านพักแห่งนั้นตั้งอยู่	ประเทศญี่ปุ่น จะเห็นได้ว่ารัฐบาลยังได้มีการปรับปรุงกฎเกณฑ์เกี่ยวกับระบบการประกันการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุ โดยจัดตั้งระบบประกันการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุ ทำให้มีการขยายตัวอย่างรวดเร็วของสถานพยาบาลดูแลผู้สูงอายุและสถานศึกษาโดยสถานพยาบาลมีรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้นทั้งที่เป็นสถานพยาบาลที่บริหารงานโดยรัฐบาลเอกชน และองค์กรที่ไม่หวังผลกำไรต่าง ๆ ใน	สาธารณรัฐสิงคโปร์ กำหนดให้กระทรวงพัฒนาชุมชน (Ministry of community) และกระทรวงสาธารณสุข (Ministry of health) โดยในการดำเนินการเกี่ยวกับบริการดูแลผู้สูงอายุนั้น ภาครัฐจะทำหน้าที่เป็นผู้กำหนดนโยบาย วางแผน ผู้ให้เงินสนับสนุน และกำกับดูแลการให้บริการของเอกชนมากกว่าการเป็นผู้ดำเนินการบริการดูแลผู้สูงอายุ	ประเทศไทย มีพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ให้อำนาจหน้าที่แก่คณะกรรมการบริหารกองทุนในการจัดการและดำเนินเกี่ยวกับผลประโยชน์ เพื่อที่จะนำเงินมาจัดการสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุ แต่เนื่องจากอำนาจหน้าที่ดังกล่าวไม่ได้รวมถึงกองทุนในการจัดกองทุนบ้านพักอาศัยผู้สูงอายุเอกชน ส่งผลให้คณะกรรมการบริหารกองทุนไม่มี

สหราชอาณาจักร	ประเทศญี่ปุ่น	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ประเทศไทย
	<p>ส่วนของสถานศึกษานั้น ได้มีการจัดหลักสูตรการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุตั้งแต่มัธยมปลายจนถึงปริญญาตรี เพื่อสร้างบุคลากรให้แก่สถานพยาบาลเหล่านี้ด้วย</p>	<p>ส่วนองค์กรเอกชนที่ให้บริกรนั้น ได้แก่ องค์กรเอกชนที่แสวงหากำไรและองค์กรอาสาสมัครสวัสดิการ (Voluntary welfare sector หรือ Voluntary welfare organization) ซึ่งเป็นองค์กรภาคเอกชนที่ไม่แสวงหากำไร องค์กรอาสาสมัครสวัสดิการสังคมนี้เป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญในการให้บริการดูแลผู้สูงอายุ โดยจะทำงานร่วมกับกระทรวงสาธารณสุข ในการให้บริการดูแลผู้สูงอายุ</p>	<p>อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการจัดกองทุนบ้านพักอาศัยผู้สูงอายุเอกชนได้</p>